

## KARTA PRZEDMIOTU

|                                  |                            |                                    |
|----------------------------------|----------------------------|------------------------------------|
| <b>Kod przedmiotu</b>            | <b>0919.7.ZP1.B/C5.POŚ</b> |                                    |
| <b>Nazwa przedmiotu w języku</b> | polskim                    | Podstawy ochrony środowiska        |
|                                  | angielskim                 | Basics of environmental protection |

### 1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

|                                                   |                                        |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------|
| <b>1.1. Kierunek studiów</b>                      | Zdrowie publiczne                      |
| <b>1.2. Forma studiów</b>                         | Studia stacjonarne                     |
| <b>1.3. Poziom studiów</b>                        | Studia pierwszego stopnia licencjackie |
| <b>1.4. Profil studiów*</b>                       | Ogólnoakademicki                       |
| <b>1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu</b> | dr nauko zdrowiu Ewa Makiela           |
| <b>1.6. Kontakt</b>                               | ewa.makiela@ujk.edu.pl                 |

### 2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

|                                |                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>2.1. Język wykładowy</b>    | <b>Język polski</b>                                                                                                                                               |
| <b>2.2. Wymagania wstępne*</b> | Podstawy z zakresu znajomości zasad ochrony środowiska, czynników warunkujących zdrowie, chorób cywilizacyjnych. Wiedza z zakresu promocji i edukacji zdrowotnej. |

### 3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

|                                      |                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>3.1. Forma zajęć</b>              | Wykłady/Ćwiczenia                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>3.2. Miejsce realizacji zajęć</b> | Pomieszczenia dydaktyczne UJK                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>3.3. Forma zaliczenia zajęć</b>   | ZO/ZO                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>3.4. Metody dydaktyczne</b>       | Wykład: informacyjny, problemowy.<br>Ćwiczenia– metody aktywizujące, analizowanie i rozwiązywanie problemów, dyskusja, referaty. |                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>3.5. Wykaz literatury</b>         | <b>podstawowa</b>                                                                                                                | 1. Kulik T.B., Latański M.: Zdrowie publiczne. Czelej, Lublin 2002.<br>2. Pyłka-Gutowska E.: Ekologia z ochroną środowiska. W: Oświata, Warszawa 2004.<br>3. Wolański N.: Ekologia człowieka. Podstawy ochrony środowiska i zdrowia. PWN, Warszawa 2006 |
|                                      | <b>uzupełniająca</b>                                                                                                             | 1. Boć J., Nowacki A., Samborska-Boć E.: Ochrona środowiska. Kolonia Limited 2002.<br>2. Karczewski J.: Higiena. Czelej, Lublin 2002.<br>3. Siemiński M.: Środowiskowe zagrożenia zdrowia. PWN, Warszawa 2007                                           |

### 4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>4.1. Cele przedmiotu (z uwzględnieniem formy zajęć)</b><br><b>Wykłady i ćwiczenia:</b><br>C1– Zapoznanie z problemami związanymi z ochroną środowiska oraz z ustawami i przepisami prawnymi dotyczącymi przeciwdziałania zagrożeniu degradacji środowiska.<br>C2 – Kształtowanie potrzeby wyjaśniania zagrożeń zdrowia człowieka związanych z zanieczyszczeniem środowiska.<br>C3 – Kształtowanie postawy gotowości do aktualizowania wiedzy w zakresie ochrony środowiska.                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
| <b>a. Treści programowe (z uwzględnieniem formy zajęć)</b><br><b>Wykłady</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zapoznanie z kartą przedmiotu i wymaganiami w związku z zaliczeniem przedmiotu, Przedstawienie podstawowych definicji: zdrowie, zdrowie środowiskowe, choroba, czynniki warunkujące zdrowie, promocja zdrowia, edukacja zdrowotna, wychowanie zdrowotne.</li> <li>2. Działania legislacyjne w celu zmniejszenie narażenia ludności na czynniki szkodliwe w środowisku zamieszkania, nauki i pracy.</li> <li>3. Środowisko a zdrowie, wpływ zanieczyszczeń środowiska na zdrowie człowieka.</li> <li>4. Niebezpieczeństwa związane z biotransformacją i dystrybucją ksenobiotyków.</li> <li>5. Zarządzanie gospodarką odpadami</li> </ol> |  |

**Ćwiczenia**

1. Zasady ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem.
2. Metody oceny narażenia człowieka na czynniki szkodliwe.
3. Cywilizacja a problemy środowiska, wskaźniki jakości wody, metale ciężkie i ich wpływ na zdrowie.
4. Problemy biokulturowe – produkty żywieniowe przyjazne dla człowieka.

**4.2. Przedmiotowe efekty uczenia się**

| Efekt                                      | Student, który zaliczył przedmiot                                                                                                                          | Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się          |
|--------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| w zakresie <b>WIEDZY:</b>                  |                                                                                                                                                            |                                                          |
| W01                                        | Posiada ogólną wiedzę z zakresu definiowania podstaw ochrony środowiska i czynników warunkujących zdrowie.                                                 | ZP1A_W02<br>ZP1A_W04                                     |
| W02                                        | Zna zagrożenia społeczne, wynikające z czynników szkodliwych znajdujących się w środowisku życia, nauki i pracy.                                           | ZP1A_W03<br>ZP1A_W17                                     |
| W03                                        | Zna niebezpieczeństwa związane z biotransformacją i dystrybucją ksenobiotyków i związane z tym problemy zdrowotne ludności..                               | ZP1A_W05                                                 |
| w zakresie <b>UMIEJĘTNOŚCI:</b>            |                                                                                                                                                            |                                                          |
| U01                                        | Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do analizy mierników stanu zdrowia w populacji oraz działań profilaktycznych.                                           | ZP1A_U03<br>ZP1A_U07<br>ZP1A_U08<br>ZP1A_U12<br>ZP1A_U13 |
| U02                                        | Potrafi interpretować dane statystyczne i ocenić stan zagrożenia środowiskowego.                                                                           | ZP1A_U02<br>ZP1A_U04<br>ZP1A_U09<br>ZP1A_U11             |
| U03                                        | Identyfikuje zagrożenia, dotyczące zarządzania gospodarką odpadami, potrafi ocenić skalę problemów , a także określać ich znaczenie w polityce zdrowotnej. | ZP1A_U06                                                 |
| w zakresie <b>KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:</b> |                                                                                                                                                            |                                                          |
| K01                                        | Jest zainteresowany stałym dokształcaniem                                                                                                                  | ZP1A_K01                                                 |
| K02                                        | Wykazuje aktywną postawę wobec problemów środowiska w zakresie ich rozwiązywania.                                                                          | ZP1A_K03                                                 |

**4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się**

| Efekty przedmiotowe<br>(symbol) | Sposób weryfikacji (+/-) |   |     |             |   |     |             |   |     |                         |   |     |               |   |     |                 |   |     |                |   |     |
|---------------------------------|--------------------------|---|-----|-------------|---|-----|-------------|---|-----|-------------------------|---|-----|---------------|---|-----|-----------------|---|-----|----------------|---|-----|
|                                 | Egzamin ustny/pisemny*   |   |     | Kolokwium*  |   |     | Projekt*    |   |     | Aktywność na zajęciach* |   |     | Praca własna* |   |     | Praca w grupie* |   |     | Inne (jakie?)* |   |     |
|                                 | Forma zajęć              |   |     | Forma zajęć |   |     | Forma zajęć |   |     | Forma zajęć             |   |     | Forma zajęć   |   |     | Forma zajęć     |   |     | Forma zajęć    |   |     |
|                                 | W                        | C | ... | W           | C | ... | W           | C | ... | W                       | C | ... | W             | C | ... | W               | C | ... | W              | C | ... |
| W01                             |                          |   |     | X           |   |     |             |   |     |                         | X |     |               |   |     |                 |   |     |                |   |     |
| W02                             |                          |   |     | X           |   |     |             |   |     |                         | X |     | X             |   |     | X               |   |     |                |   |     |
| W03                             |                          |   |     | X           |   |     |             |   |     |                         | X |     |               |   |     |                 |   |     |                |   |     |
| U01                             |                          |   |     | X           |   |     |             |   |     |                         | X |     | X             |   |     | X               |   |     |                |   |     |
| U02                             |                          |   |     | X           |   |     |             |   |     |                         | X |     |               |   |     |                 |   |     |                |   |     |
| U03                             |                          |   |     | X           |   |     |             |   |     |                         | X |     |               |   |     |                 |   |     |                |   |     |
| K01                             |                          |   |     | X           |   |     |             |   |     |                         |   |     | X             |   |     |                 |   |     |                |   |     |
| K02                             |                          |   |     | X           |   |     |             |   |     |                         |   |     | X             |   |     |                 |   |     |                |   |     |

\*niepotrzebne usunąć

**4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się**

| Forma zajęć | Ocena | Kryterium oceny |
|-------------|-------|-----------------|
|-------------|-------|-----------------|

|                |     |                                                                                                                                                                                                                     |
|----------------|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| wykład (W)     | 3   | 50%. Opanowanie treści na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.                                                                  |
|                | 3,5 | 60%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.                                                      |
|                | 4   | 70%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.                     |
|                | 4,5 | 80%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego. |
|                | 5   | 90%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.                                              |
| ćwiczenia (C)* | 3   | 50%. Opanowanie treści na poziomie podstawowym, odpowiedzi chaotyczne, konieczne pytania naprowadzające/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.                                                                  |
|                | 3,5 | 60%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, wymaga pomocy nauczyciela/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.                                                      |
|                | 4   | 70%. Opanowanie treści programowych na poziomie podstawowym, odpowiedzi usystematyzowane, samodzielne. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach typowych/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego                      |
|                | 4,5 | 80%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o podane piśmiennictwo uzupełniające. Rozwiązywanie problemów w sytuacjach nowych i złożonych/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego  |
|                | 5   | 90%. Zakres prezentowanej wiedzy wykracza poza poziom podstawowy w oparciu o samodzielnie zdobyte naukowe źródła informacji/ uzyskanie punktów z zaliczenia pisemnego.                                              |

#### 5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

| Kategoria                                                                                     | Obciążenie studenta |                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------|
|                                                                                               | Studia stacjonarne  | Studia niestacjonarne |
| <b>LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/</b> | <b>30</b>           |                       |
| Udział w wykładach*                                                                           | 15                  |                       |
| Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach*                                         | 15                  |                       |
| Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym*                                                   |                     |                       |
| Inne (jakie?)*                                                                                |                     |                       |
| <b>SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/</b>                                     | <b>20</b>           |                       |
| Przygotowanie do wykładu*                                                                     | 10                  |                       |
| Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium*                                       | 5                   |                       |
| Przygotowanie do egzaminu/kolokwium*                                                          | 5                   |                       |
| Opracowanie prezentacji multimedialnej*                                                       |                     |                       |
| <b>ŁĄCZNA LICZBA GODZIN</b>                                                                   | <b>50</b>           |                       |
| <b>PUNKTY ECTS za przedmiot</b>                                                               | <b>2</b>            |                       |

\*niepotrzebne usunąć

**Przyjmuję do realizacji** (data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)

.....